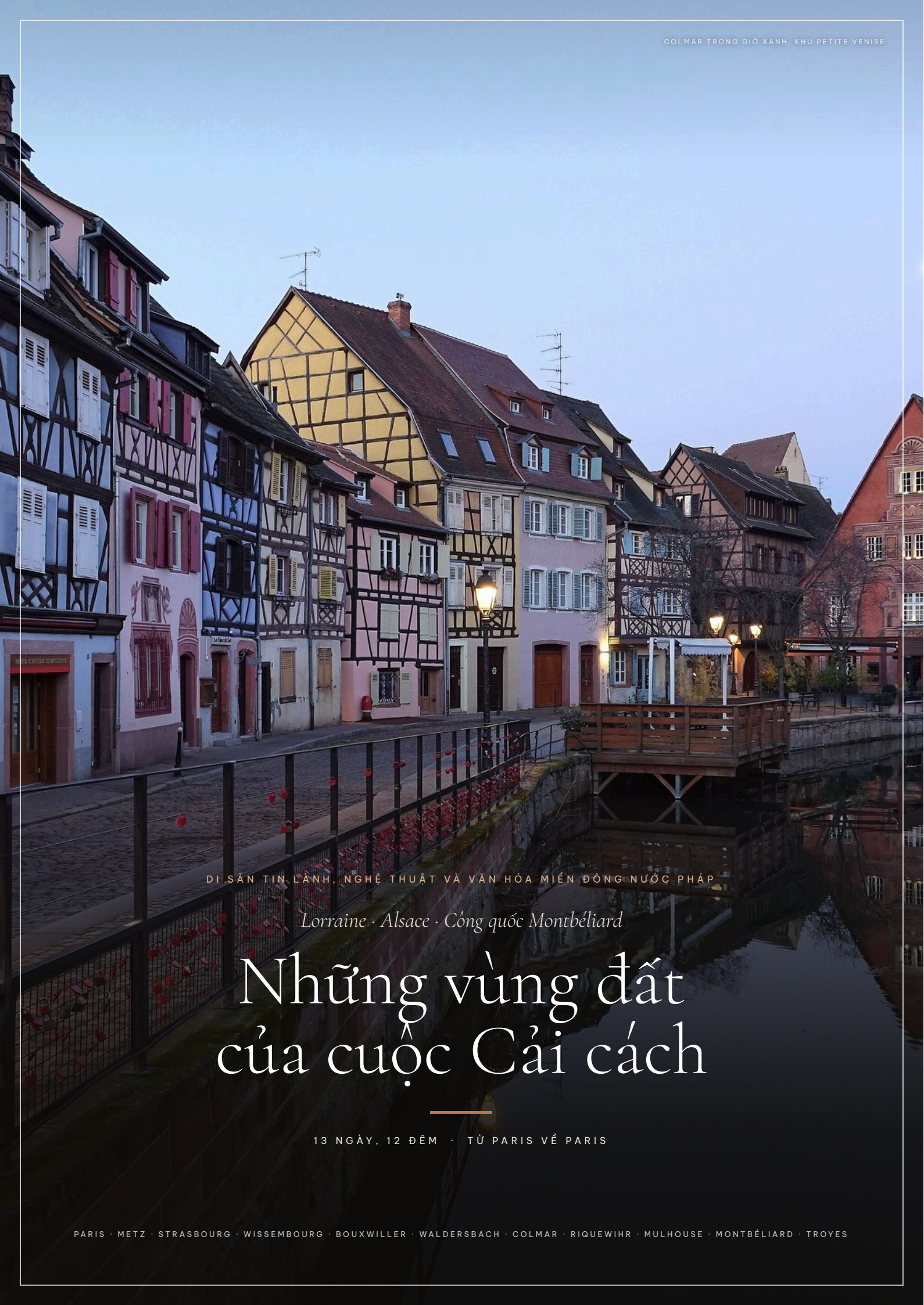

COLMAR TRONG GIỜ XANH, KHU PETITE VENISE

DI SẢN TIN LÀNH, NGHỆ THUẬT VÀ VĂN HÓA MIỀN ĐÔNG NƯỚC PHÁP

Lorraine · Alsace · Công quốc Montbéliard

Những vùng đất của cuộc Cải cách

13 NGÀY, 12 ĐÊM · TỪ PARIS VỀ PARIS

PARIS · METZ · STRASBOURG · WISSEMBOURG · BOUXWILLER · WALDERSBACH · COLMAR · RIQUEWIHR · MULHOUSE · MONTBÉLIARD · TROYES

Đức tin dựng xây *trường học và âm nhạc*

Mười ba ngày giữa sông Moselle và sông Rhin, qua những miền đất nơi cuộc Cải cách để lại dấu ấn trong đá, trong âm nhạc và trong đời sống thường nhật.

STRASBOURG, PONTS COUVERTS VÀ ĐẬP VAUBAN

Suốt nhiều thế kỷ, miền Đông nước Pháp là một bức khảm gồm các **thành phố tự do của Đế quốc**, các lãnh địa giáo hội, các bá quốc và công quốc, nhiều nơi nằm ngoài vương quốc Pháp. Khi tư tưởng Cải cách đến vào thập niên 1520, mỗi vùng đáp lại theo cách riêng: Strasbourg và Mulhouse chọn Cải cách theo quyết định của hội đồng thành phố, các vương hầu Luther đưa Cải cách vào Bouxwiller, Riquewihr và Montbéliard, còn Metz vẫn là thành phố nơi những khác biệt cùng tồn tại.

Chuyến đi này không kể lại lịch sử các cuộc chiến tranh tôn giáo. Chuyến đi lần theo những gì cuộc Cải cách **đã xây dựng**: những nhà thờ với đàn organ hùng tráng, các trường Latinh và trường trung học, một mục sư đã biến những làng núi nghèo thành tấm gương về giáo dục, và những gia đình doanh nhân cung cấp vải in hoa cho nửa châu Âu.

Đồng thời, chuyến đi đưa bạn qua một số phong cảnh và thành phố đẹp nhất nước Pháp: những **làng nhà khung gỗ** dọc Con đường Rượu vang Alsace, các kênh đào Colmar, nghệ thuật điêu khắc Gothic, **bàn thờ Isenheim** và rượu riesling nếm ngay tại nhà nhà làm rượu. Khách sạn được chọn lựa kỹ lưỡng, xe du lịch riêng từ ngày đầu đến ngày cuối và nhịp độ thong thả cho bạn thời gian để thực sự chiêm ngắm.

Sáu chương, *một miền đất đức tin*

Mỗi vùng thêm một chương; chính trình tự chuyến đi cũng là một phần của câu chuyện.

METZ, TEMPLE NEUF BÊN SÔNG MOSELLE

Chương I
Một miền đất của những tương phản

PARIS · METZ

Một thành phố tự do của Đế quốc giữa vương quốc và đế quốc, nơi truyền thống Công giáo và Cải cách cùng tồn tại.

Chương II
Một thành phố chọn Cải cách

STRASBOURG

Bucer, Calvin và Katharina Zell: thành phố của các nhà in trở thành thủ phủ của cuộc Cải cách vùng Thượng Rhin.

ĐÀN ORGAN SILBERMANN CỦA NHÀ THỜ SAINT-TH…

CỬA SỔ HOA HỒNG, WISSEMBOURG

Chương III
Xây dựng các thiết chế Tin Lành

WISSEMBOURG · BOUXWILLER

Nhà thờ, trường học và dinh thự vương hầu: cuộc Cải cách bên ngoài các thành phố lớn.

Chương IV
Đức tin trong giáo dục và nghệ thuật

WALDERSBACH · COLMAR

Một mục sư dạy cả thung lũng biết đọc, và một bàn thờ được vẽ ngay trước thềm cuộc Cải cách.

COLMAR, BÀN THỜ ISENHEIM

RIQUEWIHR, THÁP DOLDER VỀ ĐÊM

Chương V
Di sản văn hóa và xã hội

RIQUEWIHR · MULHOUSE

Vườn nho của dòng họ Württemberg, một nước cộng hòa thành phố theo Cải cách và những gia đình vải in hoa.

Chương VI
Một công quốc vẫn theo Luther

MONTBÉLIARD · TROYES

Bốn thế kỷ dưới quyền các công tước Württemberg, một bản sắc Luther nói tiếng Pháp, và tại Troyes bắt đầu hành trình trở về.

MONTBÉLIARD, LÂU ĐÀI CÁC CÔNG TƯỚC

Đàn organ Silbermann của nhà thờ Saint-Matthieu, Colmar

JOHANN ANDREAS SILBERMANN, 1755

BA THẾ KỶ QUA TÁM MỐC THỜI GIAN

Từ bàn thờ Isenheim đến quyết định của Mulhouse

Một bức khảm các thành phố và công quốc đã đón nhận cuộc Cải cách như thế nào?

1516 — BÀN THỜ ISENHEIM

Grünewald và Nicolas xứ Haguenau hoàn thành bàn thờ cho nhà tế bần của dòng Antôn tại Isenheim.

1529 — STRASBOURG BÃI BỎ THÁNH LỄ

Sau nhiều năm rao giảng của Bucer, Capito và Zell, hội đồng thành phố chọn Cải cách.

1538 — STURM VÀ CALVIN

Johannes Sturm mở trường trung học của mình và Calvin đến phục vụ những người tị nạn Pháp.

1575 — COLMAR THEO TIN LÀNH

Thành phố của Đế quốc mở nhà thờ dòng Phanxicô cũ Saint-Matthieu cho việc thờ phượng Tin Lành.

1601 — NHÀ THỜ MONTBÉLIARD

Heinrich Schickhardt khởi công xây nhà thờ Saint-Martin, hoàn thành năm 1607.

1685 — NGOẠI LỆ ALSACE

Louis XIV bãi bỏ Sắc lệnh Nantes, nhưng Alsace vẫn giữ các nhà thờ Luther và Cải cách.

1767 — OBERLIN TẠI BAN DE LA ROCHE

Một mục sư trẻ đến Waldersbach và phục vụ thung lũng suốt năm mươi chín năm.

1798 — MULHOUSE THUỘC VỀ PHÁP

Nước cộng hòa thành phố theo Cải cách, liên kết với Liên bang Thụy Sĩ từ năm 1515, quyết định sáp nhập vào Pháp.

HÀNH TRÌNH

Từ sông Moselle *đến xứ Württemberg*

Mười chặng, sáu khách sạn và một xe du lịch riêng, từ lúc đón tại sân bay đến lúc chia tay.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Paris	Metz	Strasbourg	Wissembourg	Waldersbach	Colmar	Riquewihr	Mulhouse	Montbéliard	Troyes
NGÀY 1	NGÀY 2 – 3	NGÀY 4 – 6	NGÀY 6	NGÀY 7	NGÀY 7 – 9	NGÀY 9	NGÀY 10	NGÀY 10 – 11	NGÀY 12
Pont Neuf và đảo Île de la Cité	*Nhà thờ chính tòa Saint-Étienne*	*Nhà thờ chính tòa Notre-Dame*	*Nhà thờ Saint-Pierre-et-Paul*	*Thung lũng Ban de la Roche*	*Maison Pfister*	*Tháp Dolder*	*Nhà thờ Saint-Étienne*	*Nhà thờ Saint-Martin*	*Phố Rue Émile-Zola*

Trên đường: vùng Pays de Hanau, thung lũng Bruche, khu Petite Venise và Con đường Rượu vang Alsace.

13	10	4★ – 5★	1
NGÀY, 12 ĐÊM	CHẶNG	KHÁCH SẠN CAO CẤP	XE DU LỊCH RIÊNG SUỐT HÀNH TRÌNH

LỘ TRÌNH

Từ Paris *đến sông Rhin, rồi trở về Paris*

Từ lúc đón tại sân bay đến chuyến đưa tiễn cuối cùng, đoàn đi trên cùng một chiếc xe du lịch riêng. Các đường chấm là những chuyến đi trong ngày từ Strasbourg và Colmar.

1 Paris
NGÀY 1, 12 – 13

2 Metz
NGÀY 2 – 3

3 Strasbourg
NGÀY 4 – 6

4 Wissembourg
NGÀY 6

5 Bouxwiller
NGÀY 6

6 Waldersbach
NGÀY 7

7 Riquewihr
NGÀY 9

8 Colmar
NGÀY 7 – 9

9 Mulhouse
NGÀY 10

10 Montbéliard
NGÀY 10 – 11

11 Troyes
NGÀY 12

DÀNH CHO CÁC ĐƠN VỊ LỮ HÀNH

Chuyến đi này *dành cho ai?*

Du khách quan tâm đến di sản Tin Lành

Các đoàn thuộc giáo hội Luther, Cải cách và Tin Lành muốn khám phá nơi truyền thống của mình bắt rễ trong châu Âu nói tiếng Pháp và tiếng Đức.

Du khách yêu văn hóa

Những người yêu điêu khắc Gothic, đàn organ, hội họa và kiến trúc, coi lịch sử tôn giáo là chìa khóa để hiểu những gì mình chiêm ngắm.

Người yêu lịch sử Kitô giáo

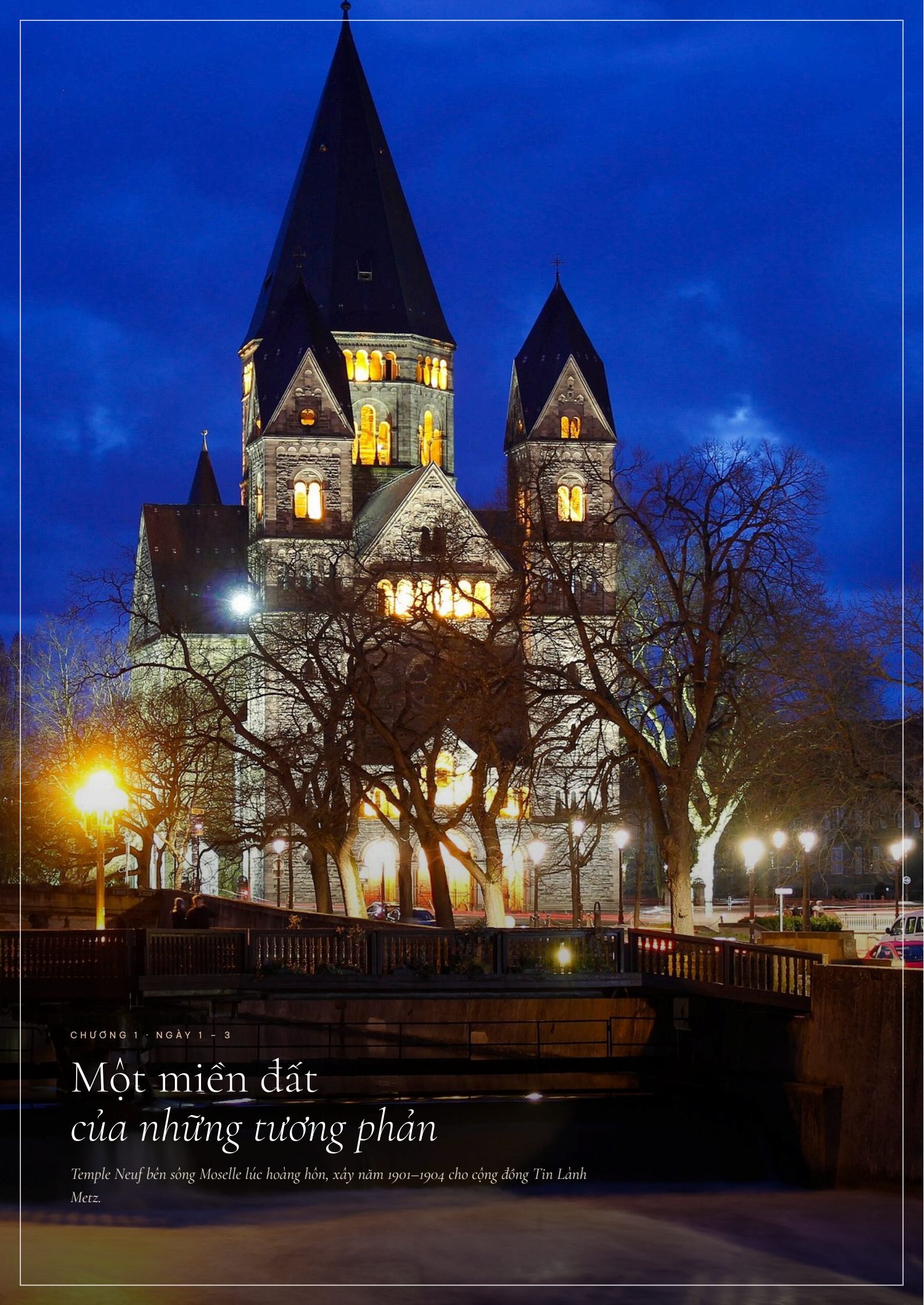
Du khách thuộc mọi hệ phái. Di sản Công giáo cũng được giới thiệu đúng như bản chất: một phần của lịch sử Kitô giáo chung.

Gia đình có gốc Alsace hoặc Thụy Sĩ

Nhiều gia đình di cư xuất thân từ những thung lũng này. Chương trình không bao gồm tra cứu gia phả, nhưng bạn sẽ chạm gần vào quá khứ ấy.

CHUYẾN ĐI TRONG NHÁY MẮT

THỜI GIAN	13 ngày, 12 đêm
ĐẾN / VỀ	Sân bay Paris-Charles de Gaulle (CDG) / Sân bay Paris-Charles de Gaulle (CDG)
CHẶNG CHÍNH	Paris, Metz, Strasbourg, Wissembourg, Bouxwiller, Waldersbach, Colmar, Riquewihr, Mulhouse, Montbéliard, Troyes
QUỐC GIA	Pháp (vùng Grand Est và Bourgogne-Franche-Comté)
DI CHUYỂN	Xe du lịch riêng có điều hòa và nhà vệ sinh suốt hành trình, bao gồm chặng về Paris và chuyến đưa ra sân bay cuối cùng
ĐỒNG HÀNH	Trưởng đoàn nói tiếng Việt suốt hành trình, hướng dẫn viên địa phương chuyên sâu tại các điểm tham quan chính
ĐOÀN	Khuyến nghị 15 – 35 người; một số điểm tham quan trong nhà nên chia thành hai nhóm nhỏ
KHÁCH SẠN	Khách sạn cao cấp 4 và 5 sao, chọn theo vị trí và nét riêng
THỜI ĐIỂM ĐẸP NHẤT	Cuối tháng 4 – tháng 6, tháng 9 – tháng 10; Mùa Vọng (chợ Giáng sinh) theo yêu cầu

CHƯƠNG 1 · NGÀY 1 – 3

Một miền đất *của những tương phản*

Temple Neuf bên sông Moselle lúc hoàng hôn, xây năm 1901–1904 cho cộng đồng Tin Lành Metz.

SÔNG SEINE LÚC HOÀNG HÔN, PARIS

NGÀY 1 · PARIS

Paris, *cửa ngõ về phương Đông*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Đến sân bay Paris-Charles de Gaulle *trưởng đoàn đón đoàn*	Xe du lịch vào trung tâm Paris (khoảng 1 giờ) *nhận phòng và nghỉ ngơi*	Bữa tối chào mừng *nghỉ đêm tại Paris*

Buổi tối đầu tiên để bước vào chuyến đi.

Trưởng đoàn đón đoàn tại sân bay và xe du lịch đưa về **Paris**. Sau khi nhận phòng, buổi chiều tự do: nghỉ ngơi sau chuyến bay hoặc dạo bước đầu tiên dọc sông Seine.

Trong bữa tối, trưởng đoàn giới thiệu tổng quan chuyến đi. Những vùng đất bạn sắp đi qua từng thuộc **Đế quốc La Mã Thần thánh** suốt nhiều thế kỷ, và lịch sử Cải cách ở đó diễn ra khác với vương quốc Pháp. Sáng mai, đoàn lên đường về phương Đông.

BẠN CÓ BIẾT?

1793

Năm Montbéliard thuộc về Pháp; Mulhouse theo sau vào năm 1798. Phần lớn chuyến đi đi qua những vùng đất mãi về sau mới thuộc Pháp.

NHÀ THỜ CHÍNH TÒA SAINT-ÉTIENNE, METZ, TRONG RÁNG CHIỀU

NGÀY 2 · METZ

Metz, giữa *vương quốc và đế quốc*

BUỔI SÁNG

Xe du lịch Paris → Metz (khoảng 4 giờ 30, có nghỉ dọc đường)

chặng dài nhất của tuần đầu

BUỔI CHIỀU

Nhà thờ chính tòa Saint-Étienne và Temple Neuf

hướng dẫn viên địa phương

BUỔI TỐI

Buổi tối tự do

nghỉ đêm tại Metz

Một nhà thờ chính tòa của ánh sáng, và một nhà thờ trên mặt nước.

Suốt nhiều thế kỷ, **Metz** là thành phố tự do của Đế quốc. Lời rao giảng Cải cách đến đây vào **thập niên 1520**, và cộng đồng Tin Lành, khi được khoan dung, khi bị hạn chế, khi phải lưu vong, đã sống bên cạnh một trong những giáo phận Công giáo lớn của miền Đông.

Nhà thờ chính tòa Saint-Étienne, **'chiếc đèn lồng của Thiên Chúa'**, sở hữu một trong những diện tích kính màu lớn nhất châu Âu, từ cửa kính thời Trung cổ đến tác phẩm của **Marc Chagall**. Trên một hòn đảo giữa sông Moselle là **Temple Neuf**, xây năm 1901–1904 khi Metz thuộc Đế quốc Đức: một chương mới hơn của cùng một lịch sử dài.

BẠN CÓ BIẾT?

1552

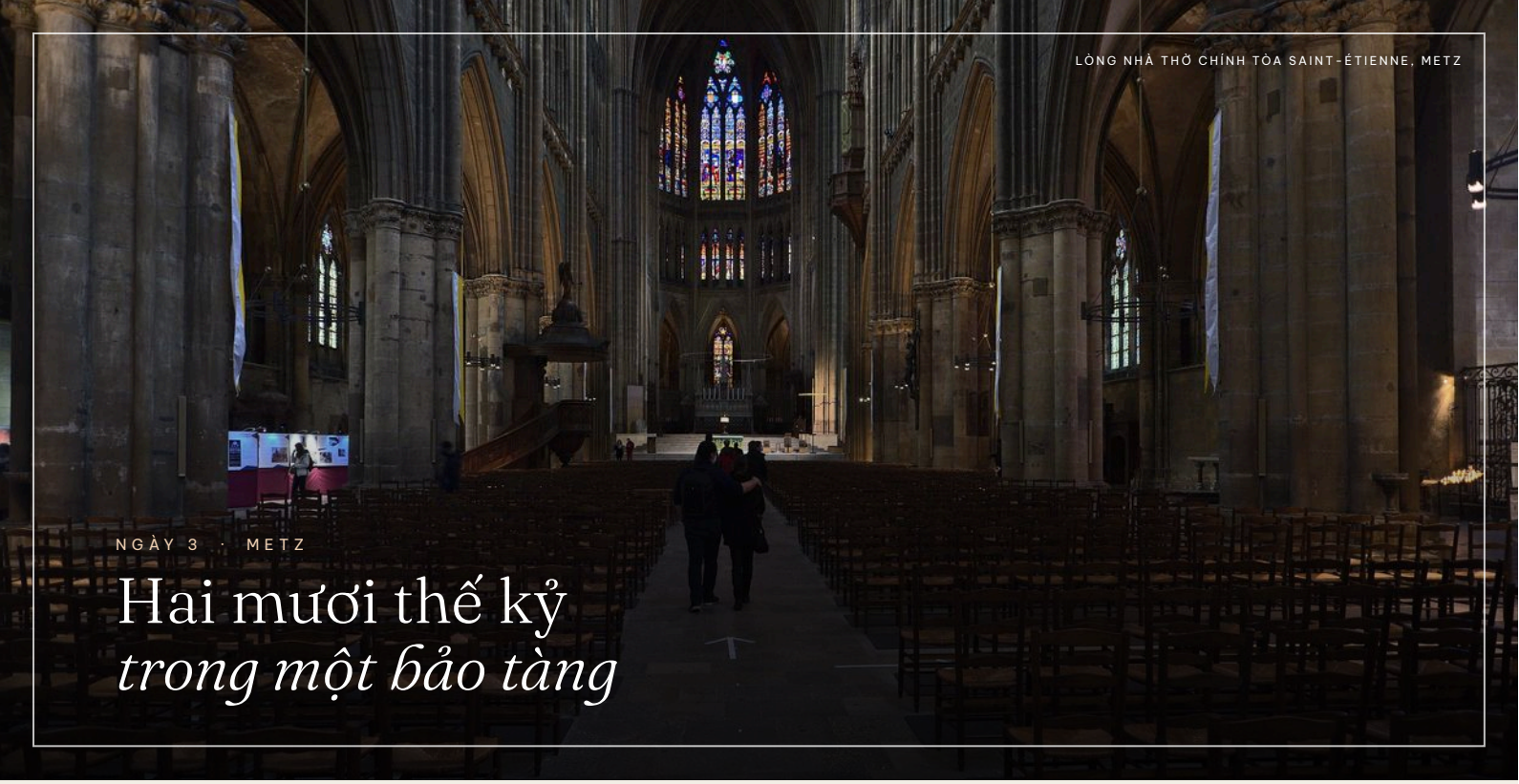
Henri II, một quân vương Công giáo đã liên minh với các vương hầu Tin Lành Đức chống lại Charles V, chiếm Metz, Toul và Verdun.

MÁI VÒM NHÀ THỜ CHÍNH TÒA SAINT-ÉTIENNE

TEMPLE NEUF TRÊN HÒN ĐẢO CỦA MÌNH

LÒNG NHÀ THỜ CHÍNH TÒA SAINT-ÉTIENNE, METZ

NGÀY 3 · METZ

Hai mươi thế kỷ *trong một bảo tàng*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Bảo tàng La Cour d'Or *hướng dẫn viên địa phương*	Nếm đặc sản Lorraine (nếu có thể) *thời gian tự do trong phố cổ*	Buổi tối tự do *nghỉ đêm tại Metz*

BẠN CÓ BIẾT?

Thế kỷ 4

Saint-Pierre-aux-Nonnains từng là một phần của công trình La Mã trước khi trở thành nhà thờ: một trong những nhà thờ cổ nhất nước Pháp.

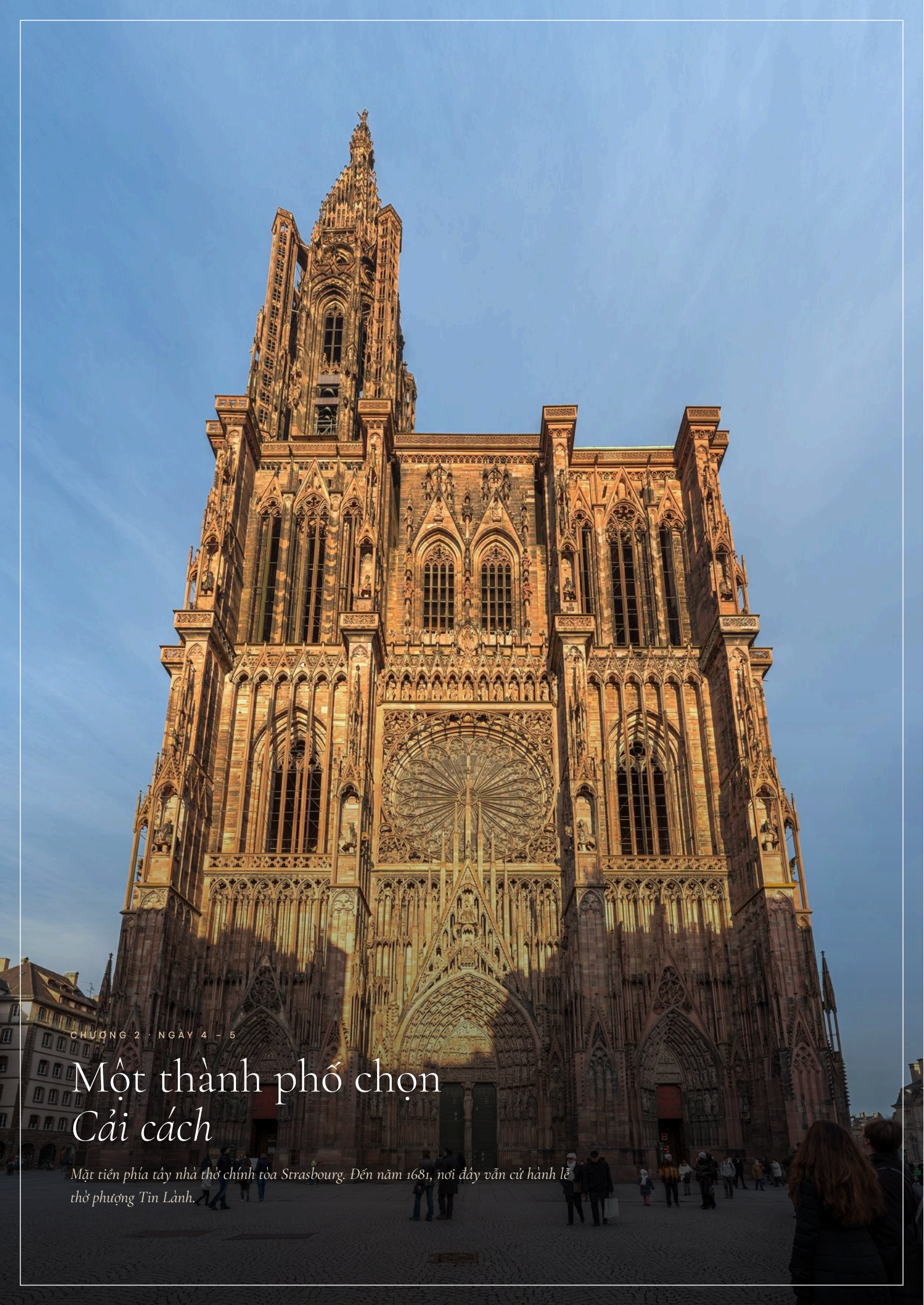
Từ Metz thời La Mã đến thời Phục Hưng, và hương vị Lorraine.

Bảo tàng La Cour d'Or, trải dài qua một quần thể công trình lịch sử, kể lại lịch sử Metz, từ nhà tắm Gallo-La Mã đến điêu khắc và hội họa Trung cổ. Hàng rào cung thánh chạm khắc từ **Saint-Pierre-aux-Nonnains** gợi nhớ một trong những nhà thờ cổ nhất nước Pháp.

Buổi chiều, một buổi **nếm đặc sản Lorraine** giới thiệu những món ngon của vùng: quả **mirabelle** vàng óng với rượu mạnh và mứt, cùng các loại phô mai địa phương. Sau đó là thời gian tự do quanh quảng trường Place Saint-Louis với những dãy vòm.

METZ VÀ SÔNG MOSELLE

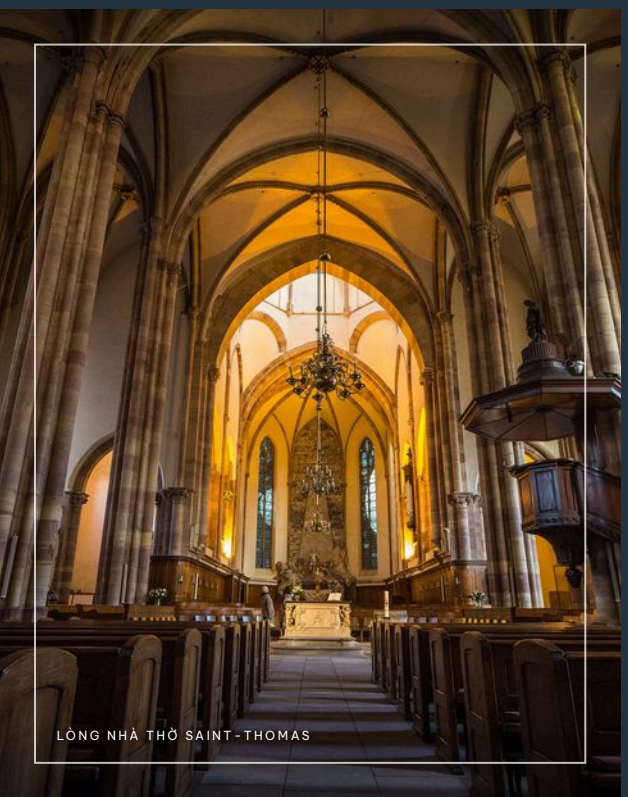
CHƯƠNG 2 · NGÀY 4 – 5

Một thành phố chọn *Cải cách*

Mặt tiền phía tây nhà thờ chính tòa Strasbourg. Đến năm 1681, nơi đây vẫn cử hành lễ thờ phượng Tin Lành.

ĐÀN ORGAN SILBERMANN CỦA NHÀ THỜ SAINT-THOMAS

LÒNG NHÀ THỜ SAINT-THOMAS

NGÀY 4 · STRASBOURG

Strasbourg, *thành phố của các nhà giảng thuyết và nhà in*

BUỔI SÁNG	Xe du lịch Metz → Strasbourg (khoảng 2 giờ 15) *nhà thờ Saint-Thomas*
BUỔI CHIỀU	Nhà thờ chính tòa và khu Petite France *hướng dẫn viên địa phương*
BUỔI TỐI	Buổi tối tự do *nghỉ đêm tại Strasbourg*

Cuộc Cải cách vùng Thượng Rhin, ngay tại chỗ.

Các nhà in và hội đồng thành phố đã biến **Strasbourg** thành một trung tâm của cuộc Cải cách. Quanh **Martin Bucer**, Wolfgang Capito và Matthäus Zell, thành phố chọn canh tân và bãi bỏ Thánh lễ năm **1529**. Từ 1538 đến 1541, **Jean Calvin** làm mục sư cho cộng đoàn người tị nạn Pháp tại đây.

Trong **nhà thờ Saint-Thomas**, nhà thờ Tin Lành suốt năm thế kỷ, có cây đàn organ do Johann Andreas **Silbermann** chế tác năm 1741, nơi Mozart từng chơi năm 1778. Buổi chiều, đoàn tham quan nhà thờ chính tòa và các kênh đào khu **Petite France**.

BẠN CÓ BIẾT?

1524

Katharina Schütz kết hôn với nhà giảng thuyết Matthäus Zell. Bà viết sách, xuất bản thánh ca và đón tiếp người tị nạn: một tiếng nói phụ nữ hiếm hoi của cuộc Cải cách.

STRASBOURG, MAISON KAMMERZELL VÀ NHÀ THỜ CHÍNH TÒA

NGÀY 5 · STRASBOURG

Nghệ thuật tôn giáo *và âm nhạc Tin Lành*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Nhà thờ Tin Lành Saint-Pierre-le-Jeune *giới thiệu đàn organ (theo yêu cầu)*	Bảo tàng Œuvre Notre-Dame *hướng dẫn viên địa phương*	Bữa tối truyền thống Alsace *nghỉ đêm tại Strasbourg*

Nghệ thuật tôn giáo Trung cổ trong một nhà thờ Tin Lành, và các nhà điêu khắc của nhà thờ chính tòa.

Nhà thờ Gothic **Saint-Pierre-le-Jeune**, trở thành nhà thờ Tin Lành sau cuộc Cải cách, vẫn giữ những **bích họa Trung cổ** và hàng rào cung thánh chạm khắc: bằng chứng rằng ở Strasbourg, Cải cách không phải lúc nào cũng có nghĩa là những bức tường trơn. Nếu có thể, một nghệ sĩ organ sẽ giới thiệu nhạc cụ và truyền thống âm nhạc Luther.

Cạnh nhà thờ chính tòa, **Bảo tàng Œuvre Notre-Dame** lưu giữ các tượng nguyên bản của những cổng nhà thờ, trong đó có **'Giáo hội và Hội đường'**, cùng kính màu và hội họa vùng Thượng Rhin. Buổi tối, bạn thưởng thức **bữa tối truyền thống Alsace**.

BẠN CÓ BIẾT?

1681

Nhà thờ chính tòa Strasbourg là nhà thờ Tin Lành khoảng 150 năm, cho đến khi Louis XIV trả lại cho việc thờ phượng Công giáo năm 1681.

TƯỢNG 'HỘI ĐƯỜNG' Ở CỔNG NAM NHÀ THỜ CHÍNH TÒA

NHÀ THỜ CHÍNH TÒA STRASBOURG

CHƯƠNG 3 · NGÀY 6

Xây dựng các thiết chế *Tin Lành*

Lòng nhà thờ Gothic Saint-Pierre-et-Paul ở Wissembourg, nhà thờ lớn nhất vùng Alsace sau nhà thờ chính tòa Strasbourg.

Ngoài các thành phố lớn: *Cải cách ở những thị trấn nhỏ*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Đến Wissembourg (khoảng 1 giờ 15)	Đến Bouxwiller (khoảng 1 giờ)	Về Strasbourg (khoảng 1 giờ)
nhà thờ tu viện và Saint-Jean	*Bảo tàng Pays de Hanau*	*nghỉ đêm tại Strasbourg*

Một thị trấn tu viện bên biên giới Đức, và thủ phủ của một bá quốc Luther.

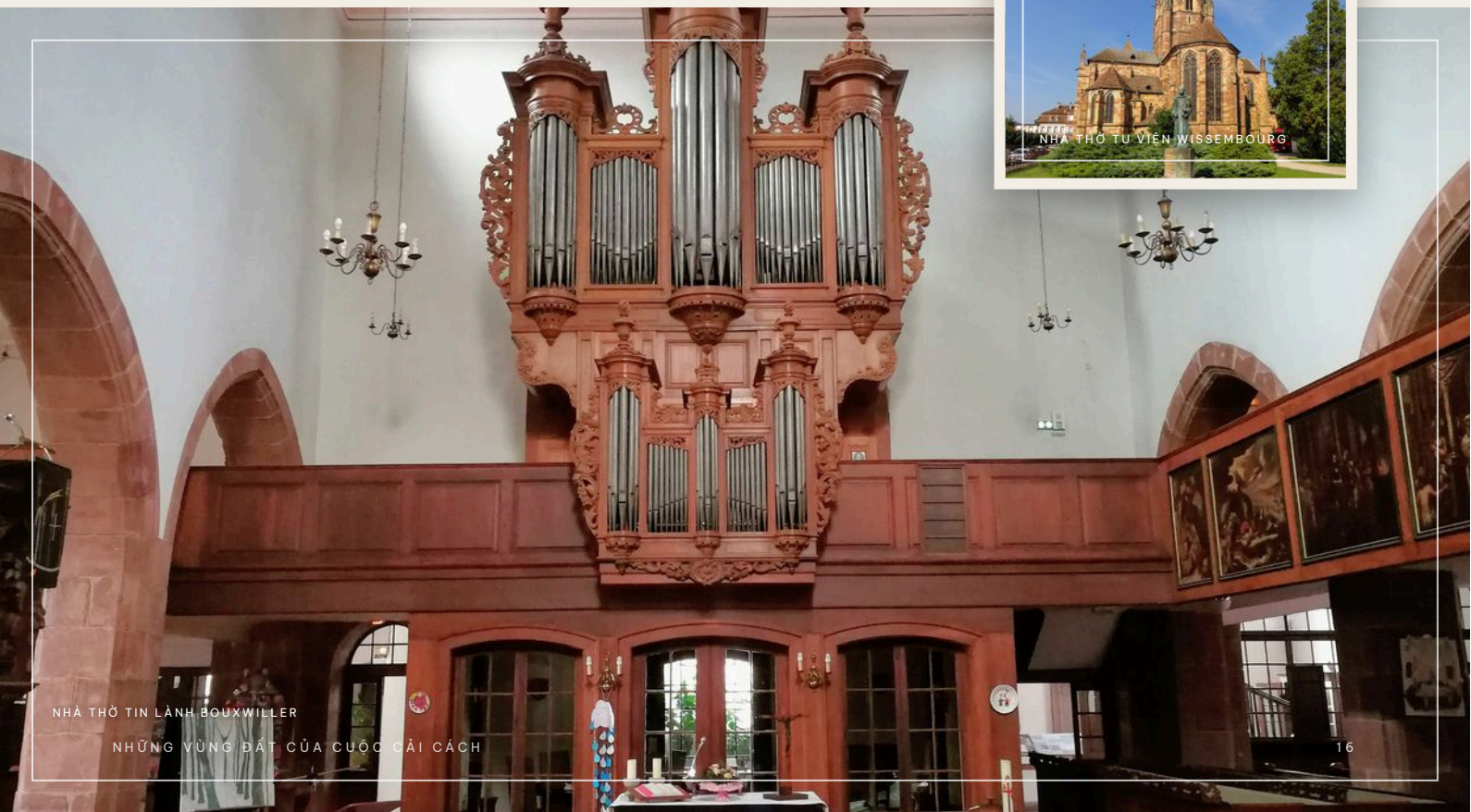
Wissembourg lớn lên quanh một tu viện dòng Biển Đức. Nhà thờ Gothic **Saint-Pierre-et-Paul** là nhà thờ lớn nhất Alsace sau nhà thờ chính tòa Strasbourg. Năm 1522–1523, chàng trẻ **Martin Bucer** rao giảng tại đây trước khi lánh sang Strasbourg; nhà thờ **Saint-Jean** gần đó trở thành nhà thờ Tin Lành của thị trấn.

Buổi chiều, đoàn thăm **Bouxwiller**, nơi cư ngụ của các bá tước **Hanau-Lichtenberg**, những người đưa cuộc Cải cách Luther vào giữa thế kỷ 16. **Bảo tàng Pays de Hanau**, với đồ gỗ vẽ hoa, trang phục truyền thống và vật dụng đức tin, giới thiệu thế giới Tin Lành nông thôn.

BẠN CÓ BIẾT?

≈ 870

Otfried, tu sĩ tu viện Wissembourg, viết câu chuyện Phúc Âm bằng tiếng Thượng Đức cổ: một trong những trường ca lớn đầu tiên của tiếng Đức.

NHÀ THỜ TU VIỆN WISSEMBOURG

NHÀ THỜ TIN LÀNH BOUXWILLER

CHƯƠNG 4 · NGÀY 7 – 8

Đức tin trong giáo dục *và nghệ thuật*

Bàn thờ Isenheim trong nhà nguyện dòng Đa Minh cũ của Bảo tàng Unterlinden, Colmar.

WALDERSBACH, KHU VƯỜN CỦA BẢO TÀNG OBERLIN

NGÀY 7 — WALDERSBACH

Jean-Frédéric Oberlin, *vị mục sư dạy dỗ một thung lũng*

BUỔI SÁNG

Xe du lịch đến thung lũng Bruche (khoảng 1 giờ 30)

Bảo tàng Jean-Frédéric Oberlin

BUỔI CHIỀU

Ăn trưa trong thung lũng, rồi đến Colmar (khoảng 2 giờ)

BUỔI TỐI

Buổi tối tự do

nghỉ đêm tại Colmar

BẠN CÓ BIẾT?

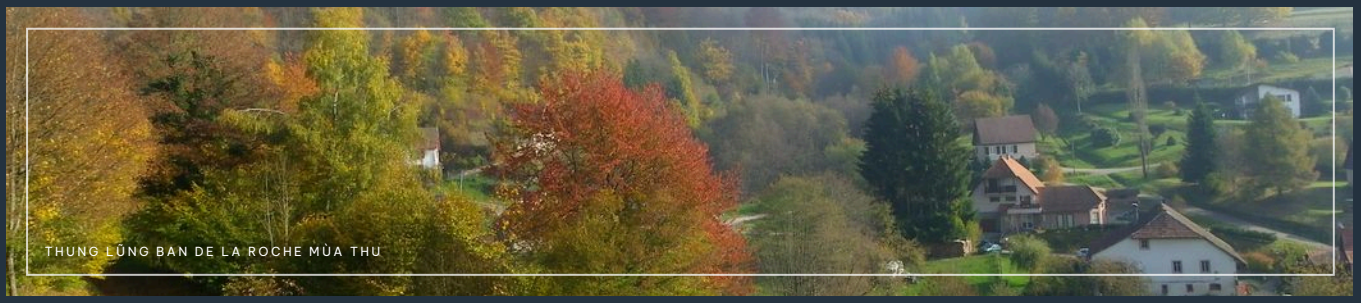
1833

Trường Oberlin College ở Ohio mang tên ông: một trong những trường đại học Mỹ đầu tiên nhận sinh viên nữ và sinh viên da đen.

Đường sá, trường học và khu vườn trong một giáo xứ miền núi nghèo.

Năm **1767**, mục sư Luther **Jean-Frédéric Oberlin** đến Ban de la Roche, một thung lũng hẻo lánh trong dãy Vosges. Suốt gần sáu mươi năm, ông mở đường, bắc cầu, đưa vào những giống cây mới và cùng **Sara Banzet**, **Louise Scheppler** mở các 'lớp đan len' cho trẻ nhỏ: một trong những trường mẫu giáo sớm nhất châu Âu.

Bảo tàng Oberlin tại **Waldersbach** trưng bày bản đồ, tập mẫu thực vật và học cụ của ông, còn khu vườn bên cạnh trồng những loài cây ông từng nghiên cứu. Buổi chiều, xe du lịch vượt dãy Vosges đến **Colmar**.

THUNG LŨNG BAN DE LA ROCHE MÙA THU

KHÁM THỜ TRUNG TÂM, DO NICOLAS XỨ HAGUENAU CHẠM K…

NHÀ THỜ TIN LÀNH COLMAR, SAINT-MATTHIEU

NGÀY 8 · COLMAR

Colmar, một bàn thờ *trước thềm cuộc Cải cách*

BUỔI SÁNG	Bảo tàng Unterlinden và bàn thờ Isenheim *hướng dẫn viên địa phương*
BUỔI CHIỀU	Nhà thờ Tin Lành Saint-Matthieu và phố cổ
BUỔI TỐI	Buổi tối tự do *nghỉ đêm tại Colmar*

Một kiệt tác Công giáo, và nhà thờ của một thành phố Tin Lành.

Bàn thờ Isenheim, do **Matthias Grünewald** vẽ năm 1512–1516 và **Nicolas xứ Haguenau** chạm khắc, được làm cho dòng Antôn, những tu sĩ chăm sóc người bệnh. Cảnh Đóng Đinh thuộc về thế giới Công giáo ngay trước cuộc Cải cách và nói lên nỗi sợ cùng niềm hy vọng của thời đại ấy.

Năm 1575, thành phố Colmar của Đế quốc chọn Cải cách. Nhà thờ dòng Phanxicô cũ **Saint-Matthieu** trở thành nhà thờ Tin Lành; **đàn organ Silbermann** của nhà thờ có từ năm 1755. Buổi chiều kết thúc tại khu **Petite Venise**.

BẠN CÓ BIẾT?

Lúa mạch

Dòng Antôn chữa 'lửa Thánh Antôn', chứng ngộ độc do lúa mạch đen nhiễm nấm. Người bệnh được đưa đến trước bàn thờ này.

CHƯƠNG 5 · NGÀY 9 – 10

Di sản văn hóa *và xã hội*

Nhà thờ Tin Lành Riquewihr giữa vườn nho. Cho đến Cách mạng Pháp, nơi đây thuộc dòng họ Württemberg.

NGÀY 9 · RIQUEWIHR

Riquewihr, *vườn nho của dòng họ Württemberg*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Đến Riquewihr (khoảng 30 phút) *dạo bộ có hướng dẫn trong làng*	Thăm một gia đình làm rượu Alsace và nếm rượu (nếu có thể)	Buổi tối tự do *nghỉ đêm tại Colmar*

Ngôi làng có tường thành của các công tước Württemberg, và rượu vang ngay tại nguồn.

Bên trong tường thành và tháp cổng **Dolder** năm 1291, **Riquewihr** thuộc về **dòng họ Württemberg** từ thế kỷ 14 cho đến Cách mạng Pháp. Các bá tước đưa cuộc Cải cách Luther vào đây trong thập niên 1530, và lâu đài thời Phục Hưng của họ vẫn đứng ở rìa làng.

Buổi chiều, một **gia đình làm rượu** mở hầm rượu đón đoàn: riesling, gewurztraminer, pinot gris và công việc trên những sườn đồi trồng nho. Rượu ở đây không kể lịch sử giáo hội; rượu đơn giản là một phần của miền đất này.

BẠN CÓ BIẾT?

1324

Năm Riquewihr về tay các bá tước Württemberg, những người cũng cai trị Montbéliard: sợi chỉ nối ngôi làng này với chặng cuối của chuyến đi.

RIQUEWIHR GIỮA NHỮNG VƯỜN NHO

NHỮNG NGÔI NHÀ KHUNG GỖ TRONG PHỐ CỔ

Mulhouse, *nước cộng hòa Cải cách và vải in hoa*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Đến Mulhouse (khoảng 1 giờ) *nhà thờ Saint-Étienne và bảo tàng lịch sử*	Bảo tàng In trên Vải *trình diễn (theo yêu cầu)*	Đến Montbéliard (khoảng 1 giờ) *nghỉ đêm tại Montbéliard*

Một nước cộng hòa thành phố nhỏ liên kết với Liên bang Thụy Sĩ, và thủ phủ của nghề in vải.

Từ 1515 đến 1798, **Mulhouse** là một nước cộng hòa tự do liên kết với **Liên bang Thụy Sĩ**, và từ thập niên 1520 là một thành phố Cải cách. Trên quảng trường Place de la Réunion, **nhà thờ Saint-Étienne** theo phong cách Tân Gothic đối diện tòa thị chính Phục Hưng vẽ tranh tường, nơi đặt **bảo tàng lịch sử**.

Từ năm 1746, những gia đình Tin Lành như **Koechlin** và **Dollfus** biến Mulhouse thành trung tâm vải bông in hoa của châu Âu. **Bảo tàng In trên Vải** kể lại lịch sử thiết kế, hóa học và trách nhiệm xã hội này.

BẠN CÓ BIẾT?

1798

Ngày 4 tháng 1, Mulhouse quyết định sáp nhập vào Pháp, khép lại gần ba thế kỷ là một nước cộng hòa độc lập.

TÒA THỊ CHÍNH THỜI PHỤC HƯNG

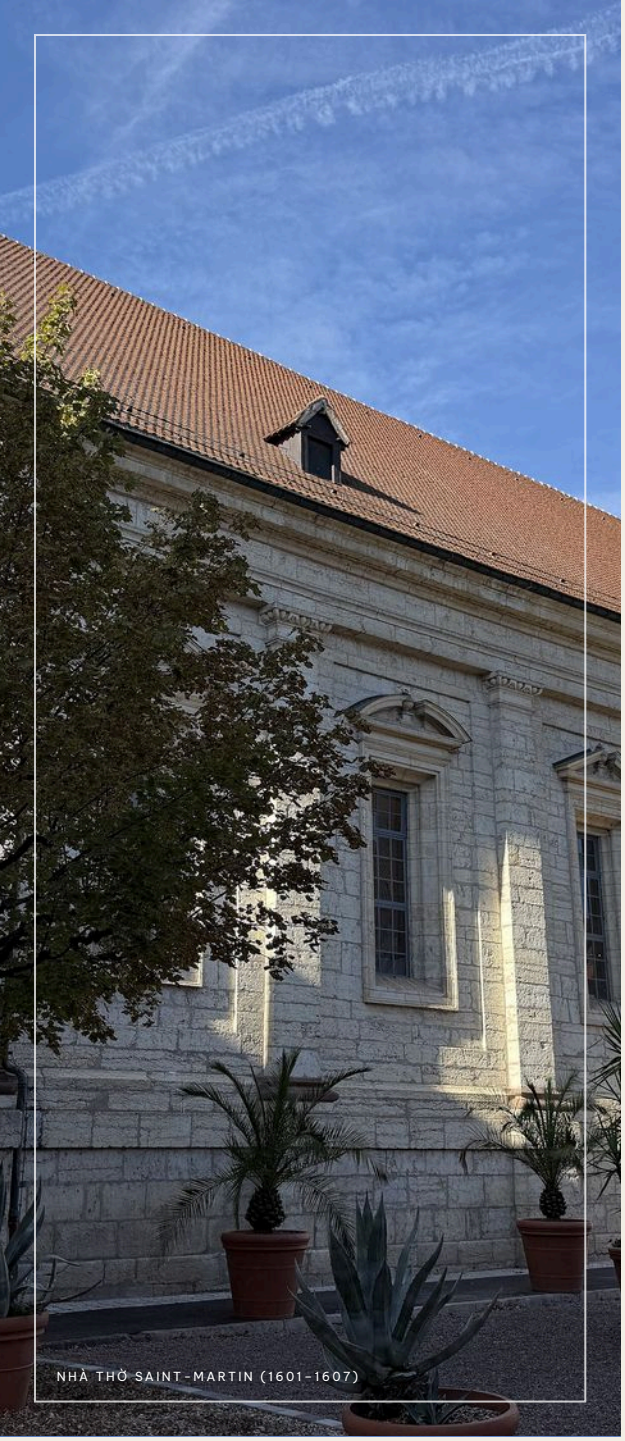
NHÀ THỜ SAINT-ÉTIENNE TRÊN QUẢNG TRƯỜNG PLACE DE LA RÉUNION

CHƯƠNG 6 · NGÀY 11 – 13

Một công quốc *vẫn theo Luther*

Lâu đài các công tước Württemberg trên đồi Montbéliard. Trái tim của một công quốc Luther cho đến năm 1793.

NHÀ THỜ SAINT-MARTIN (1601–1607)

ĐÀN ORGAN CỦA NHÀ THỜ SAINT-MARTIN

NGÀY 11 · MONTBÉLIARD

Montbéliard, *một miền đất Luther nói tiếng Pháp*

BUỔI SÁNG	Nhà thờ Saint-Martin và phố cổ *hướng dẫn viên địa phương*
BUỔI CHIỀU	Lâu đài các công tước Württemberg và Bảo tàng Beurnier-Rossel
BUỔI TỐI	Bữa tối Franche-Comté *nghỉ đêm tại Montbéliard*

Từ nhà thờ đến lâu đài: di sản Württemberg.

Bá quốc **Montbéliard**, do các **công tước Württemberg** cai trị từ thế kỷ 15 đến năm 1793, theo Luther từ thế kỷ 16: một miền đất Tin Lành nói tiếng Pháp ngay cửa ngõ vương quốc. **Nhà thờ Saint-Martin**, do kiến trúc sư **Heinrich Schickhardt** xây năm 1601–1607, thường được coi là công trình cổ nhất còn tồn tại ở Pháp được xây làm nhà thờ Luther.

Lâu đài trên đồi là nơi đặt bảo tàng vùng, còn **Bảo tàng Beurnier-Rossel** trong một dinh thự thế kỷ 18 kể về đời sống thường ngày thuở trước. Theo yêu cầu, chúng tôi sắp xếp cuộc gặp gỡ với cộng đoàn địa phương hoặc một khoảnh khắc âm nhạc. Buổi tối, bạn thưởng thức **bữa tối Franche-Comté**.

BẠN CÓ BIẾT?

1769

Georges Cuvier, cha đẻ ngành cổ sinh vật học, sinh tại Montbéliard và học ở Stuttgart, thủ phủ xứ Württemberg.

TROYES, NHÀ KHUNG GỖ TRÊN PHỐ RUE EMILE ZOLA

NGÀY 12 · TROYES VÀ PARIS

Troyes, *và buổi tối cuối cùng ở Paris*

BUỔI SÁNG

Xe du lịch Montbéliard → Troyes (khoảng 3 giờ 30, có nghỉ dọc đường)

ăn trưa trong phố cổ

BUỔI CHIỀU

Dạo bộ có hướng dẫn tại Troyes, rồi về Paris (khoảng 2 giờ 30)

BUỔI TỐI

Bữa tối chia tay

nghỉ đêm tại Paris

Những con phố nhà khung gỗ và kính màu trên đường trở về.

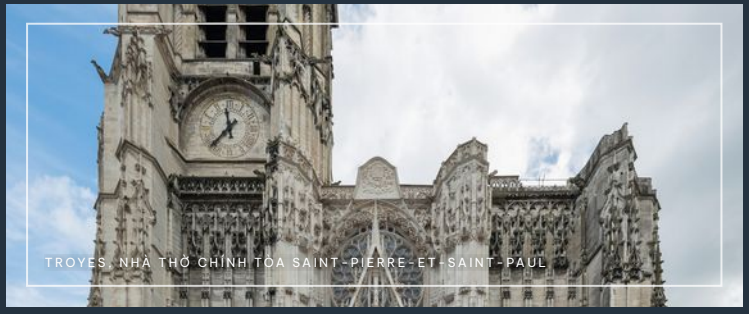
Nằm giữa Montbéliard và Paris, **Troyes**, thủ phủ xưa của các bá tước Champagne, chia đôi chặng đường về. Phố cổ còn hàng trăm **ngôi nhà khung gỗ** thế kỷ 16, và các nhà thờ sở hữu bộ sưu tập **kính màu Phục Hưng** phong phú nhất nước Pháp.

Sau chuyến dạo bộ có hướng dẫn từ nhà thờ chính tòa Saint-Pierre-et-Saint-Paul qua các con phố cổ, xe du lịch đưa đoàn về **Paris**. Buổi tối, **bữa tối chia tay** quy tụ cả đoàn lần cuối.

BẠN CÓ BIẾT?

Nút chai

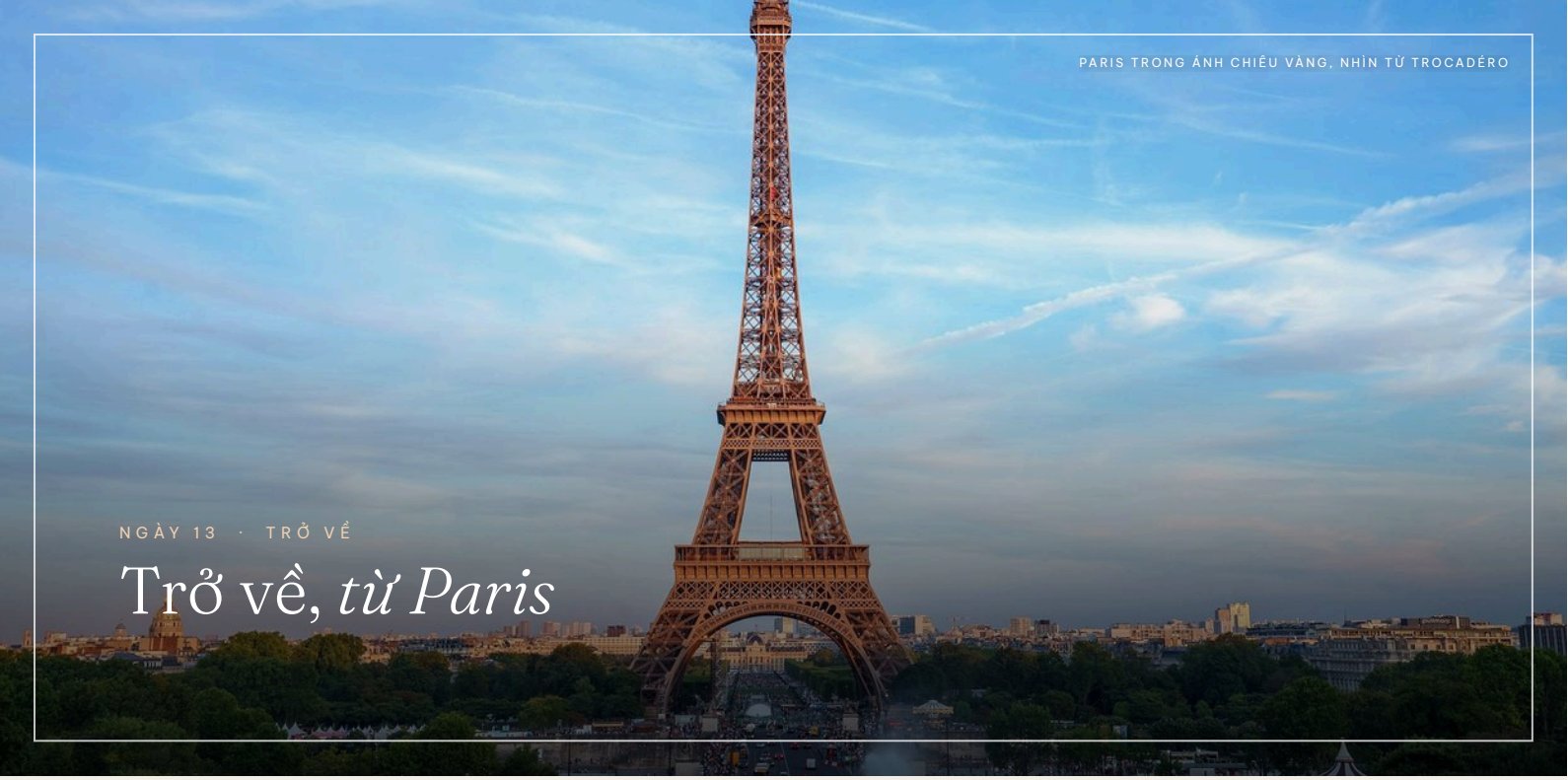
Nhìn từ trên cao, phố cổ Troyes có hình nút chai champagne: một cái nháy mắt với vùng đất mà thành phố từng cai quản.

TROYES, NHÀ THỜ CHÍNH TÒA SAINT-PIERRE-ET-SAINT-PAUL

GIAN NGANG VÀ KÍNH MÀU CỦA NHÀ THỜ CHÍNH TÒA TROYES

PARIS TRONG ÁNH CHIỀU VÀNG, NHÌN TỪ TROCADÉRO

NGÀY 13 · TRỞ VỀ

Trở về, *từ Paris*

BUỔI SÁNG	BUỔI CHIỀU	BUỔI TỐI
Ăn sáng tại khách sạn *chuẩn bị hành lý*	Xe du lịch ra sân bay Paris-Charles de Gaulle (khoảng 1 giờ)	Chuyến bay quốc tế về nước

Sau đêm cuối cùng ở Paris, xe du lịch đưa đoàn ra **sân bay Paris-Charles de Gaulle** theo giờ bay. Từ lúc đón tại sân bay đến chuyến đưa tiễn cuối cùng, bạn luôn đi trên cùng một chiếc xe du lịch riêng.

LỜI KẾT

Những gì cuộc Cải cách *đã xây dựng*

Từ Metz đến Montbéliard, cuộc Cải cách ở đây giống một công trình xây dựng lâu dài hơn là một cuộc chiến: những **nhà thờ** đặt Lời Chúa và âm nhạc ở trung tâm, những **trường học** và trường trung học, sự tận tụy của một mục sư cho cả thung lũng, tinh thần doanh nghiệp của một nước cộng hòa nhỏ. Những kiệt tác Công giáo như nhà thờ chính tòa và bàn thờ Isenheim cũng thuộc về cùng một lịch sử, lịch sử mà từ đó các cộng đồng này ra đời.

Du khách trở về với những làng nhà khung gỗ và đá Gothic, âm thanh đàn organ Silbermann, hương vị riesling, và một cái nhìn rõ hơn về cách một đức tin, qua năm thế kỷ, có thể định hình một miền đất, một ngôn ngữ và một lối sống.

SÁU ĐIỂM NHẤN CỦA CHUYẾN ĐI

Điều làm nên *nét riêng của chuyến đi*

01 BÀN THỜ ISENHEIM
Một trong những kiệt tác lớn của hội họa phương Tây, trong nhà nguyện Unterlinden, cùng hướng dẫn viên chuyên sâu.

02 ĐÀN ORGAN SILBERMANN
Nhà thờ Saint-Thomas ở Strasbourg và Saint-Matthieu ở Colmar: nhạc cụ của dòng họ chế tác organ lừng danh xứ Alsace.

03 THUNG LŨNG OBERLIN
Một bảo tàng dành cho người sành về giáo dục, thực vật học và hoạt động xã hội trong một giáo xứ thế kỷ 18.

04 HAI LÃNH ĐỊA WÜRTTEMBERG
Riquewihr và Montbéliard, gắn bó suốt bốn thế kỷ bởi cùng một dòng họ vương hầu.

05 MỘT NƯỚC CỘNG HÒA THÀNH PHỐ
Mulhouse, thành phố Cải cách liên kết với Liên bang Thụy Sĩ, và thế giới vải in hoa.

06 CÁC NHÀ ĐIÊU KHẮC CỦA NHÀ THỜ CHÍNH TÒA
Các tượng nguyên bản của nhà thờ chính tòa Strasbourg, trong đó có 'Giáo hội và Hội đường'.

BẢO TÀNG UNTERLINDEN, BÀN THỜ ISENHEIM

TRẢI NGHIỆM VĂN HÓA

Nếm đặc sản Lorraine
METZ
Quả mirabelle với rượu mạnh và mứt, cùng phô mai Lorraine.

Giới thiệu đàn organ
STRASBOURG
Một nghệ sĩ organ giới thiệu nhạc cụ và truyền thống âm nhạc Luther (theo yêu cầu).

Bữa tối Alsace
STRASBOURG
Món ăn địa phương trong không gian truyền thống.

Gia đình làm rượu
RIQUEWIHR
Thăm hầm rượu và nếm rượu tại một nhà làm rượu gia đình (nếu có thể).

Di sản dệt may
MULHOUSE
Nghệ thuật in trên vải: trình diễn hoặc workshop (theo yêu cầu).

Các trải nghiệm ẩm thực và rượu vang được chọn vì chất lượng vùng miền và không được giới thiệu như một phần của lịch sử Cải cách.

Một tiêu chuẩn duy nhất: *cao cấp, không thỏa hiệp*

Tiêu chuẩn của chúng tôi

- Khách sạn cao cấp 4 và 5 sao, ở vị trí trung tâm nhất có thể
- Xe du lịch riêng có điều hòa và nhà vệ sinh suốt hành trình
- Trưởng đoàn nói tiếng Việt từ lúc đến đến lúc về
- Hướng dẫn viên địa phương chuyên sâu tại các điểm tham quan chính
- Trải nghiệm ẩm thực và văn hóa vùng miền, chọn lựa theo chất lượng

Thành phố lưu trú

Paris	1 đêm
Metz	2 đêm
Strasbourg	3 đêm
Colmar	3 đêm
Montbéliard	2 đêm
Paris	1 đêm

Mười hai đêm tại sáu khách sạn. Ngoại trừ chặng Colmar – Montbéliard, bạn đổi khách sạn nhiều nhất hai ngày một lần.

BAO GỒM

- 12 đêm tại khách sạn cao cấp 4 và 5 sao
- Xe du lịch riêng suốt hành trình, bao gồm mọi chuyến đưa đón sân bay
- Trưởng đoàn nói tiếng Việt
- Tham quan có hướng dẫn theo chương trình chính thức
- Các bữa ăn như đã nêu, gồm bữa tối chào mừng và chia tay
- Vé vào cửa và trải nghiệm theo báo giá chính thức

TÙY CHỌN (THEO YÊU CẦU)

- Giới thiệu đàn organ riêng tại Strasbourg
- Workshop in vải tại Mulhouse
- Gặp gỡ một cộng đoàn Tin Lành địa phương
- Khởi hành vào Mùa Vọng, dịp chợ Giáng sinh

Dịch vụ, bữa ăn và trải nghiệm chính thức sẽ được xác nhận trong báo giá của đơn vị lữ hành. Khách sạn và dịch vụ tùy thuộc tình trạng còn chỗ.

Điều cần biết *trước khi khởi hành*

NHỮNG MÁI NHÀ BOUXWILLER

THỜI ĐIỂM ĐẸP NHẤT

Cuối tháng 4 – tháng 6, tháng 9 – tháng 10: khí hậu dễ chịu và các nhà làm rượu mở cửa. Khởi hành vào Mùa Vọng trùng với chợ Giáng sinh; khi đó thành phố đông hơn và giá khách sạn cao hơn.

ĐI BỘ

Trung bình: đường lát đá trong phố cổ, vài bậc thang trong nhà thờ và bảo tàng, một con dốc nhẹ ở Riquewihr. Nên mang giày đi bộ tốt.

CHUYẾN BAY

Đến Paris-Charles de Gaulle ngày 1, về từ Paris-Charles de Gaulle ngày 13. Bao gồm đưa đón khi đến và về.

NHỊP ĐỘ

Buổi sáng một điểm tham quan chính, buổi chiều một điểm thứ hai. Xe du lịch khởi hành khoảng 8:00, không bao giờ trước 7:30.

XE DU LỊCH

Phần lớn các ngày dưới 3 giờ. Hai ngày di chuyển dài hơn, đều có nghỉ dọc đường: Paris–Metz (khoảng 4 giờ 30) và Montbéliard–Paris qua Troyes (tổng cộng khoảng 6 giờ).

THAM QUAN

Nhà thờ vẫn là nơi cầu nguyện; trong giờ lễ, việc tham quan có thể bị hạn chế. Ngày mở cửa bảo tàng và quy mô nhóm sẽ được xác nhận khi lập kế hoạch chính thức.

Thời gian di chuyển mang tính tham khảo, tùy giao thông và mùa. Chương trình này là một đề xuất và có thể thay đổi tùy tình trạng còn chỗ của các địa điểm và dịch vụ tại thời điểm đặt.

Ảnh · Wikimedia Commons: Buchsweiler (CC BY-SA 3.0); Chabe01 (CC BY-SA 4.0); Claude TRUONG-NGOC (CC BY-SA 3.0); Diliff (CC BY-SA 3.0); DXR (CC BY-SA 3.0); Eric Gaba (Sting - fr:Sting) (CC BY-SA 3.0); Espirat (CC BY-SA 4.0); Flocci Nivis (CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0); Florian Pépellin (CC BY-SA 4.0); Gratus (CC BY-SA 4.0); Gsimonov (CC0); Gzen92 (CC BY-SA 4.0); JensKunstfreund (CC BY-SA 4.0); Ji-Elle (CC BY-SA 4.0); joergens.mi (CC BY-SA 3.0); John Samuel (CC BY-SA 4.0); Jon Worth (CC BY 2.0); M.Strikis (CC BY-SA 3.0); Marianne Casamance (CC BY-SA 3.0); MEIER alain albert (CC BY-SA 4.0); Myrabella (CC BY-SA 4.0); olive.titus (CC BY 2.0); PatrikRoy (CC BY-SA 4.0); Pieter van Everdingen (CC BY-SA 4.0); Poudou99 (CC BY-SA 4.0); Ralph Hammann (CC BY-SA 4.0); ShamailAhmad (CC BY-SA 4.0); Subbass1 (CC BY-SA 4.0); Thomas Bresson (CC BY 3.0); Tim Adams (CC BY 3.0); TxllxT TxllxT (CC BY-SA 4.0); Zairon (CC BY-SA 4.0); Zoop67 (CC BY-SA 3.0). Unsplash: Bastien Nvs, Julien Doclot, Florian Cordier.